Ч. 185. Второк 19 серпня (1 вересня) 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в п. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік	К	4·80
на пів року	„	2·40
на чверть року	„	1·20
місячно . . .	„	—·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К	10·80
на пів року	„	5·40
на чверть року	„	2·70
місячно . . .	„	—·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Криза на Угорщині. — Войскові круги про задержане в службі вояків з третого року. — Новий президент російского кабінету. — Перекручена депеша. — З Балкану).

По виїзді Монарха настала в угорскій кризі застоя, але з нею і поважна обава о найблизшу будучність. У всіх кругах політичних набрали того переконаня, що Цісар по нараді з австрийскими політиками ще менше буде мати охоти згодити ся на жаданя мадярскі і длятого суть того переконаня, що криза навіть по другім приїзді цісарскім не зараз буде залагоджена.

В австрийских кругах войскових настало велике огірчене ізза того, що Мадяри наважили ся конче розірвати армію а поки що стались причиною того, що міністерство війни мусіло взяти ся до надзвичайних средств. Круги ті оправдують міністерство і доказують, що оно поступило собі зовсім законно, бо держалось постанов закона войскового, котрий преці ухвалив парлямент, а не міністер війни, отже коли на кого, то хиба на парлямент спадає вина. Войска навіть в часї мира не можна зменшити, бо в такім случаю нестало би людий навіть до сповнюваня звичайної служби вартової, отже коли через Угорщину не можна покликати рекрутів, то міністерству не оставало ся нічого, як хиба або задержати вояків з третого року, як то закон каже, аж до 31 грудня, або покликати резерву до чинної служби. Міністерству здавало ся, що ліпше задержати тих, що ще служать, як відривати резервістів від їх занятя, а до задержаня мало міністерство право, бо закон войсковий каже виразно: Служба починає ся з днем приділеня (отже з днем 1 жовтня), а кінчить ся в кождім відношеню служебовім — без взгляду на день приділеня — з днем 31 грудня того року, в котрім скінчив ся дотичний обовязок служби. А що до резерви то закон так постановляє: Коли особливші відносини того вимагають, то можна людий першого року резерви і трох наймолодших років асентирункових доповняючої резерви покликати і підчас мира до чинної служби.

З Петербурга наспіла вість, що дотепершний міністер фінансів Вітте іменований президентом комітету міністрів. На єго місце став міністром фінансів директор державного банку Плескі. Сеї зміни в російскім кабінеті годі поки що осудити. Посада російского президента міністрів єсть досить без значіня і може бути, що сей аванс Віттого рівнає ся поправді відобраню єму впливу. Єго попередник, тайний радник Дурново, що номер перед кількома місяцями у ваґоні на зелізници підчас подорожі по Німеччині на удар серця, не мав в комітеті міністрів ніякого впливу. Вітте яко міністер фінансів мав великі впливи і значіне, та кажуть, що й у царя мав велику ласку.

Перед кількома днями розійшлась була чутка, що Турки вбили коло Байрута американьского віцеконсуля. Американьский посол в Константинополи телеґрафував о тім зараз до свого правительства, котре знов приказало адміралови Коттонови відплисти з двома военними кораблями на турецкі води. Опісля показало ся, що вість о убитю була неправдива, а похибка пішла з того, що шіфровану депешу, котра доносила о нападї на віцеконсуля, зле відчитано. Мимо того приказу даного американьским кораблям не відкликано і оба кораблї відплили з Ґенуи на турецкі води.

На Балкані як звичайно нема спокою. В адриянопольскім вілєті, як доказують вісти з турецкого жерела, нема більше як тисяч ворохобників, але й ті не дають спокою. Они зараз по виїзді російскої фльоти висадили в Інадиї морску ліхтарню. На полудневім заході від Скопля появили ся відділи Македонців і прийшло до бійки, в котрій згинуло трох Турків і трох жандармів.

Король Петро сербский їздить тепер з дітьми по краю. Сими днями був він в Краґуєвацу, де відповідаючи на бесіду команданта дивізиї, Стефановича, сказав, що може бути, що вітчина буде потребувати услуги сербских офіцирів. Часи, в котрих жиємо — сказав король — суть тяжкі і поважні і треба великої зручности, розваги і сили, щоби судно сербскої держави завезти до безпечної пристанї.

Новинки.

Львів дня 31-го серпня 1903.

— Приготовлене до приїзду Є. В. Цісаря Франц Йосифа I. Є. Е. п. Маршалок краєвий ґр.

---

11)

БОСНА і ГЕРЦЕГОВИНА

(Після Прайндльсберґер.-Мр., др. Вальтера Реннера, Делї і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

Зійшовши з кріпости улицею Плоча можемо ще зайти до шеріятскої судейскої школи, прекрасного будинку, збудованого в маврийскім стилю, котрий виставило теперішне правительство. Тут учать магометаньского права, значить ся, всїх тих правних постанов, які відносять ся до супружеского, родинного і спадкового права ісповідників магометаньскої віри, а котрі містять ся в шері, що ще доси обовязує в босаньскім судівництві.

„Шері“ значить „закон“, але такий закон, котрий обнимає і віру і публичне та приватне житє магометан. Основою того шері єсть коран, сьвята книга, в котрій містять ся постанови для всїх відносин в житю магометан яко цілости народної, як і для поодиноких людий в їх приватнім і публичнім житю. Відносини, серед яких коран був уложений, були ще дуже прості і патриярхальні і длятого постанови єго показали ся з часом недостаточні, отже треба було взяти до помочи і тоті науки пророка, котрі він не списав, а котрі жили в народї лиш в переказах. Ті устні перекази і оповіданя про діла пророка стали ся відтак другим жерелом магометаньского права. До того прийшло ще й трете жерело, а то рішене перших імамів, т. є. чотирох перших наслїдників Могамеда (каліфів Абубекра, Омера, Осмама і Алї); на конець ще й четверте жерело „кіяс“ або рішеня учених знатоків магометаньского права, які видавано на основі попередних трох жерел. Коротко сказавши, шеріятска школа судейска в Сараєві то академія магометаньского права.

Звідси годить ся зайти до монастиря „виючих держішів“ на горі Лоґавіна. Тоті фанатики, що в Боснї мало мають поважаня, привикли до того, що до них навідують ся европейскі подорожні і они що четверга вечером дають за вступом свої релїґійні представленя. Старий монастир тих дервішів, що вже валить ся, лежить в тихій сторонї. Там приймають мовчки та ведуть по деревляних сходах на гору і аж тут просять, щоби сїсти собі на широкій деревляній ґалериї і сидіти тихо. Коли око привикне трохи до темряви, побачимо простору сьвітлицю з банею на горі, котру лиш слабо осьвітлює кілька сьвічок. Перед кіблею, нижою до молитви, стоїть якийсь худощавий старик з сивою бородою, в жовтім кафтанї та в зеленім турбанї, що єсть відзнакою шейха. Перед ним довкола стоїть яких двайцять єго приклонників в звичайній сьвітскій одежі босаньских магометан. Нараз зачинає ся богослужене, зване „сікр“.

Шейх — іменем Едхем Еванчикович — зачинає сьпівати різким, довго дрожачим голосом ісповідь віри, ту саму, котру проголошує і муеццін пять разів на день з мінарету якоїсь мошеї. Три рази раз по раз, а щораз голоснійше роздають ся слова: „Аллах акбар“! (Бог єсть найбільший), а відтак слїдує ісповідь віри. Дервіші коротко і поволи зачинають кивати головами, а за кождим схиленєм голови чути тяжкий віддих. „Гая ал ель фахла! (ставайте до молитви!) кличе старик. „Аллагу акбер, лаілахе іл аллах!“ Всї повтаряють ті слова, а дервіші зачинають щораз більше крутити ся. Голови клонять ся глубше і скорійше а за ними похиляє ся вже й горішна часть тїла; віддих чути щораз голоснїйший. Ще один виклик — а замість віддиху чути вже ніби якесь стогнане. То голосне віддихане і тоті рухи відбуває ся зовсім після такту і у всїх нараз. Спущені руки вже дотикають землї, з того задиханя робить ся один крик „Гу“, що значить „він“ себто Бог. Зачинає ся екстаза. Кілька фесів і турбанів спадає на землю, а дервіші підкидають довгими пелехами, що звисають їм з чуба обголеної довкола голови. Всї враз кричать „Гу“, а один або другий викрикує до того „Аллага“. Піт зачинає їм ляти ся з лиця а неодному зачинає точити ся піна з рота; один червоний як грань, другий блїдий як труп.

Тепер вискакує якийсь молодець на середину півколеса і з витягненими руками зачинає крутити ся на однім місци. Що-раз скорійше і скорійше. Дервіші, що стоять півколесом, переривають свої поклони і спочивають на хвильку, щоби відотхнути. Опісля зачинають знову крутити головами, відтак цїлим горішним тїлом на переміну на право і ліво. Тоті рухи відбувають ся зі що раз більшою скоростию, а при тім чути заєдно крики Гу Гу Гу,

Стан. Бадені розіслав до соймових послів запрошене до участи в депутациї краю в часі п. буту Найясн. Пана у Львові, котра буде принята в палаті Намістництва дня 13 го вересня с. р. о годині $9\frac{1}{2}$ перед полуднем. З огляду, що п. Маршалок краєвий має донести Цїсарскій канцелярий, хто возьме участь в тій депутациї, тому звернув ся до п. слів поіменно, аби до 1 вересня донесли єму, котрий з причини перешкоди не може прибути.

— **Є. Е. п. Намістник** гр. Андрей Потоцкий не буде в середу удїляти авдиенций, бо виїздить до Тарнова на відкрите нової ґімназиї.

— **Вісти з Буковини.** Є. В. Цїсар іменував приватного доцента дра Василя Тарнавского, надзвичайним професором сьв. письма і екзегези старого завіта на гр.-ор. виділї богословскім університету в Чернівцях. — При доповняючім виборі посла соймового з сучавского округа вибрано послом дра Аврелия Ончула 53-ма голосами, против Блендя, котрий одержав 37 голосів.

— **Вписи в школї ім. Шевченка.** На основі послїдного оповіщеня ц. к. ради шкільної вписи в школах видїлових а тим самим і в школї ім. Шевченка будуть відбувати ся 14 і 15 вересня від години 9—11 і від 4—5 по полудни. Іспити вступні і поправчі відбувати ся будуть 15 вересня від 4 години по полудни.

— **Інститут товариства педаґоґічного** у Львові з дорожною оплатою поміщений при ул. Курковій ч. 20. Льокаль дуже вигідний, з огородом. По причинї, що льокаль відновлює ся, ученицї семинариї найдуть поміщене до 4 вересня в інститутї ім. сьв. Ольги — ул. Сави ч. 3. В дорожнім інститутї є ще два вільні місця.

— **З Бережан.** Філїя руского товариства педагогічного в Бережанах поминає память LX роковин смерти Маркіяна Шашкевича концертом, що відбуде ся в четвер дня 3 вересня с. р. в салї „Народного Дому“ з отсею програмою: 1. Вступне слово. 2. Фрянко-Січиньскій: „Пісне моя“, хор мішаний. 3. Декламация. 4. Beriot: Air varié, вр. 12 сольо скрипкове в супр. фортепяну. 5. Відчит про значінє М. Шашкевича в лїтературі. 6. „Настоящі“, комедия в 1 акті О. Бобикевича. 7. Вахнянин: „Ой ішли славні запорожцї“. — Початок о $8\frac{1}{2}$ годинї вечером. — Цїни місць: Крісла І-рядї 2 кор., ІІ-рядї 1 кор. 40 сот., партер 80 сот., для пп. студентів і підофіцирів 50 сот., для селян і міщан 20 сот. По вечерницах відбуде ся комерс з товарискими забавами. Білєти замовляти можна в торговли Вп. Юзичиньского, а в дни концерту від 8 год. при касї.

— **В Перемишлянах** дня 1 н. ст. вересня ві второк в сали касиновій відбуде ся музикально-вокальний вечерок о 8 годинї вечером з богатою програмою, в котру входять хори мужескі і мішані читалень „Просьвіти“ в Перемишлянах і Утїховичах, сольо сьпіви, фортепян, цитра і музика 80 п. п. Дохід призначений на відновлене тамошної церкви. Доохресне духовеньство і селяньство просить ся о численну участь. Цїна вступу: Крісла перворядні 2 кор., а другорядні 1 кор. 50 с. Вступ на салю 1 кор., а для міщан, підофіцирів і селян 50 с.

— **Із Станиславова.** В бурсї філії руского товариства педагогічного в Станиславові найде ще приміщене 10 учеників шкіл середних за оплатою 16 кор. місячно. Подана належить вносити сейчас на руки професора ґімназиї п. Рибчука ул. Коперника ч. 17.

— **Конґрес ґеольоґів.** По довгих нарадах закінчив ся передвчера у Відни міжнародний конгрес ґеольоґів. Принято резолюцию, що узнає доконечність заснованя інституту для плеканя наук фізичних. Слїдуючий конгрес відбуде ся в Мексику.

— **Страшна месть.** З Араду доносять, що в каменоломі коло місцевости Вайкоц наслїдком експльозиї 6 робітників зістало убитих а 15 тяжко ранених. Вибух був вислїдом пімсти зі сторони видаленого зі служби одного робітника. Нелюда-справника нещастя увязнено.

— **Пожар в Будапештї.** В міру як надходять близші вісти страшної катастрофи в Будапештї, представляє ся она в чим раз більшій ґрозї, а при тім показує ся недбалість міскої управи, котра позваляла на те, що всї приписи **о безпечности від огню не були виконувані. Базар Magasin de Paris, один з найбільших в Будапештї, займав перший і другий поверх і був в хвили вибуху огню переповнений купуючими, головно робітниками, котрі повертали від роботи. Огонь розпочав ширити ся на партерї — як здогадують ся — від електричних проводів — а діставши ся до зложених на тім місци диванів і кошів, розширив ся з величезною скоростию. По хвили обняв передїл маґазину з набоями до стрільб, викликав експльозию і перекинув ся на деревляні дахи шоп з пакеми, що займали цїле подвірє. Горіючі шопи розкинули огонь по цїлім будинку, бо стовп огню сягав четвертого поверха. Так отже десять мінут по вибуху пожару другий і третий поверх, стояли вже в огни. Величезний маґазин мав лиш один вихід, тому серед численної публики, що товпила ся коло дверий, настала страшна глота і метушня. На щастє всї купуючі вспіли уратувати ся. Однако кількадесять осіб потерпіло більші або менші покалїченя. Натомість мешканцї третого і четвертого поверха опинили ся від разу в далеко більшій небезпечности. Огонь розширив ся так скоро, що відразу деревляні сходи станули в полумінї. Нечисленна спершу сторожа пожарна займила ся цїлковито ратунком долїшних поверхів, забуваючи, що на горішних можуть бути люди. Аж коли почали скидати на улицю обставу, звернено на них увагу і післано по ратункові полотна. В першій хвили взято полотна з сусїдного людового театру і розпято їх, держачи в руках. Однако ті полотна були надто малі, а ту обставину переплатило житєм богато осіб, котрі кидаючи ся з вікон, падали поза полотно. На долинї діяли ся страшні річи. Кождої хвилї хтось падав і розбивав ся о брук улицї. Крізь полумінь бачено нещастних, як на дармо взивали ратунку, страшний крик горіючих приглушував тріскіт і гук пожару. Один з мешканців четвертого поверха вискочив щасливо, але коли побачив, що єго дїти не можуть бути виратовані, зійшов з розуму. Пожар заєдно ширив ся і о 10 годинї базар виглядав як один великий стовп огню.**

підчас коли молодець завернувши очи до гори і розложивши руки, крутить ся заєдно довкола себе. Він блїдне що-раз більше. Став вже блїдий як смерть. Очи замикають ся. Тим, що на то дивлять ся, зачинає вже крутити ся в голові, бо тото якесь дике богослужене тягне ся вже пів години. Здає ся, що той фанатик мусить ось ось повалити ся на землю, але монотонний голос шейха відзиває ся знову; Нараз то вите урива ся рівночасно з руками; кількох дервішів повалило ся на землю — „сікр“ скінчив ся.

Підчас коли тепер один з дервішів зачинає гасити сьвічки одну по другій, підходять другі, один за другим, з ознакою найглубшої почести до шейха, що все ще стоїть перед кіблею і покланяють ся перед ним аж до самої землї. По поклонї він кождого обнимає два рази і підчас коли той, що так попращав ся, вже відходить, приступає слїдуючий до шейха. Проста природність тої сцени не дасть ся описати. А в сьвітлици стає що-раз темнїйше; одна сьвічка гасне й за другою, дервіш виходить за дервішом, аж наконець лишає ся сам шейх, найвисший представитель свого чина. Ще довго гудить в ушах: Гу Гу. Аллах акбар!

На всхіднім кінци улиці Чемалюша стоїть цїла схована поза мурами, як би в якій кріпости, стара сербска церков сьв. Архангелів. Она походить ще з часів основания Сараєва Турками і показує, як то християньска віра мусїла понижати ся, як мусїла крити ся поза грубими мурами. Тут не видко тої пишноти та величавости, як в новочасних церквах; она майже запала ся під землю, бо таки побудована в земли, мов би хотїла зробити ся меншою, щоби не звертати на себе уваги, не дразнити турецкого фанатизму. Церковця тота збудована цїла з тесового камeня в видї неправильного квадрату і в нїй нема нїякої окраси. Поміст в церкві лежить на метер низше, як уровень окруженя, а склепінє не піднимає ся висше, як на 8 метрів. У внутрі церкви темно, бо крізь малі сїм віконця одні над другими добуває ся до середини лиш слабе сьвітло.

З тою церковцею вяже ся замітний звичай. На подвірю тої церкви відбуває ся у великодний понедїлок так сказати би ярмарок на сербскі дївчата, що хотять віддавати ся, котрі тут сходять ся в той день убрані у все, що лиш мають найдорожшого, а парубки вибирають собі ті, з котрими хотять женити ся. Звичай сей пішов з того, що в давних часах красні дївчата не сьміли показати ся перед Турками. На улици мусїли они заслонювати собі лице як Туркині, отже й трудно було зробити якесь знакомство.

В тій самій улици стоїть і божниця іспаньских жидів. Тоті шпанїолї, як їх тут називають, суть потомками прогнаних з Іспанії жидів, котрих турецке правительство в 1576 р. поселило в Боснї. Тоді прийшло їх було до Сараєва 30 родин, але по кількох сотках лїт розмножили ся так дуже, що поробили свої оселї в Травнику, Туздї, Мостарі, Баняльуцї і инших містах. Они ще й доси говорять між собою по іспаньски, але знають і другі краєві мови. Они займають ся торговлею і суть богаті а жінки їх і дївчата убирають ся ще після всхідного звичаю та відзначають нераз неаби якою красою.

4. Житє і ноша Босанців.

Що передовсїм впадає чужинцеви в очи в Сараєві і єго окрестности, то тоті многі турецкі кладовища, положені поміж домами. Єсть їх якої пів сотки, але нїхто їх не доглядає і они роблять враженє сумної пустари; видко лиш сторчачі над гробами голі камінні стовпи, по котрих можна зараз пізнати, хто під ними похований. Подовгасто круглий турбан витесаний на кінци стовпа означає янїчара, кінчастий дервіша, назький турбан купця; на декотрих суть і написи. Остроконечасті стовпи означають місце упокою якоїсь жени або матери, але лиш дуже рідко на котрім можна знайти призначені помершій слова любови. Але хибно було би вносити з того на брак чувства у босаньских магометан. Нема може нїгде щирійшого родинного житя домашного як у тамошних Міслемів. Многоженьство дозволене, але в дїйстности ледви знане. В Боснї єсть може лиш кільканайцять таких магометан, що мають більше як одну жінку, а де так єсть, то мусить кожда жінка мати своє окреме домашне господарство. То вимагає великих коштів, а остаточно й магометанинови більше як достаточно одної жінки. Дома жінка верховодить; она по найбільшій части дуже пильна і господарна, а тих Туркинь, що вилежують ся на шовкових подушках, пють шербет, курять папіроси і цїлими днями нїчого не роблять, далеко менше як у нас тих жінок, що не потребують журити ся господарством.

Але з одним магометанкам гірше як їх европейским посестрам; они не мають театрів і концертів та нїяких публичних розривок. Лиш взаїмна гостина може нудьгу розганяти та можна устроювати прогульки в красні сторони міста, де відтак відбуваєсь „теферіч“ (складкова забава). Але що босаньским женщинам можна сказати на похвалу, то їх любов до порядку, їх працьовитість, їх зручність в ручних роботах, іменно же вишивках, а що важнїйше, то взірцеве виховуванє дїтий, про котре дуже дбають. Лїпше вихованих дїтий, як турецких, а то можна сказати також і о християньских дїтях в Боснї, не можна знайти в нїякім краю. Безусловний послух, поважанє і почесть для родителїв аж до найпізнїйшого віку то головні условя, а нарушене котроїсь з тих основ уважає ся за злочин, за котрий дотичного виключають з кождого товариства. Шкільне образованє єсть ще розмірно мале, але за то єсть по найбільшій части образоване серця і ума, та здає ся, мов би ісдам в сїм напрямі робив дуже виховуючий вплив.

В Европі взагалї мають фальшиве понятє о внутрішнім магометаньскім житю; люди вірять скорше першому лїпшому туристови, котрий не украшаючи нїчого, каже, що магометани мимо свого магометаньства і мимо відокремленя жінок суть такі самісенькі як ми. Лиш у них у великій части брак тих пороків, що у нас, а то чей не хиба. Але через то, що тоті круги замкнені самі в собі і відокремлені

В сусідних домах почали горіти двері і вікна. Трупів і покалічених переношено до недалекого шпиталю. Там також діють ся трогаючі сцени. Богато осіб вбігає до саль, глядаючи свояків і знакомих і з плачем розпізнає тяжко покалічених, попарених, що уратували ся бодай від смерти в полуміни. Шкоду, яку наробив огонь, оцінюють на $4^{1}/_{2}$ міліона корон. В цілім місті викликала та катастрофа пригноблене і жалобу.

— **Помер** о. Петро Витошиньский, почетний крилошанин епархії перемискої, декан старосольский, парох Волчи долїшної, дня 27 серпня с. р. в 85 році житя а 60 році сьвященьства.

ТЕЛЕГРАМИ.

Будапешт 31 серпня. Є. В. Цісар приїде сюди по гостині короля анґлїйского дня 3 вересня і побуде аж до 9 вересня. Найбільше вигляду на обняте місиї утвореня кабінету має Векерле.

Мариєнбад 31 серпня. Король грецкий від'їхав вчера до Копенгаґи, попращавшись сердечно з анґлїйским королем, котрий відвів его аж на дворець.

Константинополь 31 серпня. Після турецкої оцінки сила всіх ватаг болгарских в санджаку Кірк Кілісе не доходить до тисяч людий. Скоро лиш наспіє змобілїзоване войско розпічне ся зі всіх боків нагінка за ними.

Петербург, 31 серпня. В письмі до міністра Вітте вказує цар на его знакомство всіх вимог торговлї і промислу в Росиї в справі безпроволочного заключеня угоди торговельної з Німеччиною.

Петербург, 31 серпня. З Петербурга доносять, що після вістей з Японії в хіньскій провінциї Кванґсі кілька міст дістало ся в руки ворохобників і ворохобня ширить ся щораз більше.

Константинополь, 31 серпня. Вість, мов би в цілій Анатолії переводила ся горячкова мобілїзация, есть неправдива.

Надіслане.

від всего окруженя, дуже трудно пізнати, яке там житє. Треба аж якої жіночої помочи до того.

Одним із найкрасших звичаїв то „ашиклик", себ то любовні сходини. Після звичаю в краю турецким жінкам і дівчатам вільно що пятниці і що понедїлка в більшім числї без мужчин виходити на прогульку, згаданий вже „теферіч". З акшамом (заходом сонця) мусять вертати і тепер настає в городцях коло хат, коло задних дверий в хатах або перед закритими решіткою верандами якийсь загадочний рух, якесь тайне шептане. В тих днях вільно мужчині зблизити ся до дівчини із свого знакомства, котру може случайно видів ще малою, коли ходила не заслонена, та в як най чеснїйшім намірі залицятись до неї. То відбуває ся так скромно і так делїкатно, що треба магометан подивляти ізза їх чемного поведеня. Поза шепти ашиклик не переходить а поцїлувати ся майже неможливо. Лиш коли пристрасть переступить границю, коли одруженю стають якісь перешкоди в дорозї, тоді звавляють ся і милий викрадає свою милу, що есть також звичаєм в краю, але вже майже неуживаним.

Босанцї, як кождий нарід, що жиє більше в природї і з природою, люблять убирати ся в пишні одежі і то так мужчини як і женщини. Ноша есть дуже ріжнородна і живописна, але передовсім треба розріжнити міску і сїльску ношу. Найпишнїйше люблять убирати ся магометанки. Але тут мода не в тім, щоби формам тїла надати краси, а в тім, щоби тїло як найбільше закрити а понавішувати на себе яскраві материї та всїлякі дорогоцїнности. Найважнїйша одіж то „диміє", широченї, иноді з дуже дорогої материї зроблені шаравари, з золотими вишивками, що сягають аж по кістки; „єчерма", коротенький станичок без рукавів, але отвертий з переду, иноді так густо вишиваний золотом, що не видко на нім материї. Тото одїнє носять жінки і дівчата. Магометаньскі жінки мають ще бодай „антерію", довгий плащ з вузкими, в долині розпореними рукавами, звичайно із шовку, аксамиту або брокату, иноді вартости й кількасот риньских. Той плащ убирають лиш на велике сьвято. Кожда віддана жінка має ще „чурдію", короткий кафтаник з довгими рукавами, обшитий футерком. Магометаньска дівчина носить довгі косе, в котрі вплїтає цьвіти і золоті монети, а на голову бере фез, червону турецку шапочку. Жінка носить волосе закрите а на фезі має „тепелюк", кружок украшений перлами, золотими грішми і т. п. а на то убирає чорну хустку, „єменію", але так, щоби не заслонювала тепелюка. Подібно убирають ся і жінки иньших віроісповідань. Шпаньольки відріжняють ся від магометанок лиш чесаньем волося та хусткою на голові. Католички носять диміє а у православних есть звичай, що дівчата і молодицї носять шаравари. Туркиня, коли виходить на улицю, убирає довгий чорний плащ „фереджа", котрий єї цїлу заслонює, а лице закриває хустами так, що лиш крізь малу шпарку видко єї очи.

Мужчини носять широкі шаравари („сальваре"), до котрих бувають причіплені камашї (тозлюке), джемадан, рід кафтана без рукавів, що закриває груди аж по шию, а під ним ґечерму, кафтаник з легкої материї; відтак короткий, богато вишиваний спенцер без рукавів (фермен), а на то зимою футром обшитий плащ (ґуня). Молоді мужчини і хлопцї убирають на голову фези; старші мужчини обвивають довкола него турбан. Годжа (духовник) носить білий турбан; той, що їздив до Мекки, має жовто-білий і богато вишиваний; дервіші зелений. Християна носять червоні, рідко цьвітисті турбани.

Ноша селян есть дуже ріжнородна. В Крайнї носять жінки вишивані сорочки, на то сягаючі аж по колїна жупани (зобун), а на грудех, або на шапочці намиста, звані тут ґерданами. В Герцеґовинї носять жінки замість шараварів білі жупани з грубого сукна, сягаючі аж до землї.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1903 після середно-европ часу.

посп. відходить	особ. відходить	Зі Львова
		День
	6·22	До Станиславова, Підвисокого, Потутор
	6·45	„ Лавочного, Мункача, Борислава
	6·30	„ Підволочиск, Одеси, Бродів, Гусятина
	6·43	„ Підволочиск з Підзамча
8·25		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	8·35	„ „ Відня, Хирова, Стружа
	9·05	„ Лавочного. Калуша, Борислава
	9·15	„ Янова
	9·25	„ *) Самбора, Хирова
	9·40	„ Белзця, Сокаля, Любачева
	10·35	„ Черновець, Делятина, Потутор
	10·40	„ Тернополя, Потутор
	1·14	„ Янова від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
1·50		„ Підволочиск з гол. двірця
2·04		„ „ з Підзамча, Гусятина
	2·10	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
2·40		„ Іцкан, Гусятина, Керешмезе, Калуша
2·50		„ Кракова, Відня, Хабівки
	3·05	„ Стрия, Сколього лиш від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	3·15	„ Янова від $^{1}/_{6}$ до $^{30}/_{9}$
	3·25	„ Ряшева, Любачева
	3·30	„ Брухович від $^{15}/_{5}$ до $^{15}/_{9}$
	3·40	„ *) Самбора, Хирова
		Ніч
12·45	4·10	До Кракова, Відня, Берлина
2·51		„ Іцкан, Букарешту, Чорткова
	5 50	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$
	6·05	„ Станиславова, Жидачева
	6·15	„ Кракова, Відня, Берна, Хирова а Орлова від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	6·30	„ Янова від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в будні дни
	6 40	„ Лавочного, Мункача, Хирова, Калуша
	7·10	„ Сокаля, Рави руської
	8·14	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
	9·20	„ Підволочиск з Підзамча, Бродів
	7·20	„ Перемишля від $^{1}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$, Хирова
	9·55	„ Янова від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
	10 42	„ Іцкан, Чорткова, Залїщик, Делятина
	10 55	„ Кракова, Відня, Івонича
	11·—	„ Підволочиск, Бродів з гол. двірця
	11·24	„ „ з Підз., Грималова, Залїщик

посп. приходить	особ. приходить	До Львова
		День
	6·10	З Кракова
	6·20	„ Черновець, Іцкан, Станиславова
	6·50	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$
	7·35	„ *) Самбора, Хирова
	7·40	„ Янова на гол. дворець
	7·45	„ Лавочного, Борислава, Калуша
	7·35	„ Підволочиск на Підзамче
	7·55	„ „ „ гол. дворець
8·10		„ Станиславова від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	8·15	„ Сокаля, Рави руської
	8·55	„ Кракова, Відня, Орлова
	10·55	„ Ярослава, Любачева
	11·15	„ Станиславова, Потутор
	1·25	„ Янова на гол. дворець
1·30		„ Кракова, Відня
1·40		„ Іцкан, Станиславова, Чорткова, Залїщик
2·15		„ Підволочиск на Підзамче, Гусятина
	4·35	„ Стрия, Самбора, Борислава
2·30		„ Підволочиск на гол. дворець, Гусятина
	5 06	„ „ „ Підзамче
	5·30	„ „ „ гол. дворець
	5·55	„ Сокаля, Белзця, Любачева
	5·50	„ Кракова
	5 40	„ Черновець, Жидачева
	3·14	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
		Ніч
	8·04	З Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
	10·—	„ *) Самбора, Сянока
12·20		„ Черновець, Залїщик, Делятина
2·31		„ Кракова, Відня, Орлова
	3·09	„ Тернополя, Грималова на Підзамче
	3·30	„ Тернополя, Грималова на гол. дворець
	6·20	„ Іцкан, Підвисокого, Ковови
	10·07	„ Янова від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
	9·12	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
	8·25	„ Брухович від $^{15}/_{5}$ до $^{15}/_{9}$ в будні дні
8·40		„ Кракова, Відня, Любачева, Сянока
	9·25	„ Янова від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	9·50	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока
	9·20	„ Іцкан, Чорткова, Гусятина
	10·02	„ Підволочиск, Бродів, Копичинець на Підз.
	10·40	„ Лавочного, Калуша, Борислава
	11·50	„ *) Любіня вел. $^{15}/_{5}$—$^{15}/_{9}$ в неділї і сьвята

*) Важний з днем отвореня шляху Львів-Самбір.

ЗАМІТКА. Пора нічна від **6** г. вечером до **5** г **59** м. рано. Час середно-европейский від львівского о 36 мін В містї видають білети їзди: Агенция Ст Соколовского в пасажи Гаусмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52) в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).